

mestu glas, ki se lahko izgovarja na določeno, kakor so: l, m, n, v, i, s itd. Najprej se vsestransko ogleda in opiše kak predmet, n. pr. kos lesa, ter se iz vse obravnave izlušči takorekoč kratak stavek, v katerem se mora nahajati beseda, določena v razkrojitev; n. pr.: »Les je trd«. Opozori se na dele, t. j. besede stavka, in pride na razkrojitev besede; les. Otroci izgovarjajo večkrat in vedno počasneje navedeno besedo; končno naredi učitelj pri zadnjem izgovoru besede »les« na šolski tabli polkrog. Vsak glas po vrsti morajo otroci v tej besedi sami dobiti, in učitelj naredi pri izgovoru vsakega glasu v polkrog ležeče črtice, ki pomenijo v besedi »les« izgovorjene glase zaporedoma. To se ponavlja dlje časa po posameznikih in zopet skupno dotlej, da je otrokom popolnem jasna razdelitev te besede v glase. Da se pouk oživi in pazljivost ne pusti pri otrocih, je treba pravočasno uvesti predmeta se tikajoče pravilice, ganke, pesemce, vezati s tem tudi druge predmete itd. K popolnemu umevanju razkrojitve besed v glase je treba marljive vaje z več takšnimi besedami, kakor: miš, voz, ura, miza, in potem se šele prehaja k razkrojitvi takozvanih temeljnih besed v glase ali črke, ki jih morajo otroci spoznavati, čitati in pisati. Da pouk ni preenoličen, je treba način podajanja menjati večkrat tako, da se drugokrat začne s kako pripovedko, uganko in se šele potem pride v natančneje obravnavanje predmeta, kar pa mora vsekdar biti v popolni zvezi s poprej predanim.

Pri razkrojitvi temeljnih besed se postopa enako, kakor pri neposrednih vajah k temu, samo da se k ležečim črticam, pomenjajočim glase, ti istinito tudi dostavijo, in sicer pisane in tiskane črke. Te se vadijo z učenci posamez ali v zvezi z drugo in tretjo črko itd., tako dogo, da vsaj večina otrok pozna dobro čitati in pisati tako posamezne črke, kakor celo besedo, sestavljeno iz njih. Da bi učitelj pri tem postopanju dosegel popoln ali vsaj zadovoljiv uspeh, je neobhodno potrebno, da razred ni preštevilen in da so

vsi otroci vsak dan v šoli, ker akoravno učitelj prihodnjič ponavlja ta predmet kratko, zvezavši ga s prihodnjim, vendar ne more več tako natančno razpravljati kakor prvokrat, sicer mu zmanjka časa, pa tudi dobre volje, in kar so otroci zamudili takrat, so zamudili za vedno.

Na tak in enak način se obravnavajo vse temeljne besede, dokler niso znane učencem ter ne znajo čitati in pisati vseh malih črk; enako se obravnava pri velikih črkah, razume se, da na krajši način, a vedno od znanega do neznanega, od lajšega do vedno težjega. K temu poučevanju je neobhodno potrebno vztrajnosti, potrpežljivosti ter zdravih prsi in močnih pljuč, sicer onemore tak delavec v vrstu narodove prosvete le prekalu.

Ako pa kateri pri začetnem pouku v čitanju ne postopa tako, kakor sem tukaj navedel le površno, ta ne poučuje po razkrojno-sestavni učbi. Kdor se hoče o tej učbi poučiti natančneje, ga opozarjam na svojo in tovariša Šim. Šalamuna natančno razpravo o tej učbi v »Pop.« letnika 1882 in 1883. Kdor bo dotično razpravo le nekoliko natančneje proučil, se prepriča, da šolske razmere pri nas in preizkusa naobrazba prostega ljudstva niso nikakršna ugodna tla za pouk v šolah po razkrojno-sestavni učbi, a nas vseh sveta dolžnost je, da ji z vsemi mogočimi sredstvi in neutrujenim delovanjem pripravimo pot k skorajšnji uvedbi, in to je tudi moja najiskrenejša želja!

Teze.

1. Opazuj in ogleduj vedno pri pouku vsestransko, temeljito in deci razumljivo vsako stvar, a ne spuščaj se v premalenkoste podrobnosti!
2. Poučuj od znanega do neznanega, od lajšega do težjega, sploh po znanih pedagoških pravilih, posebno pri vsakem začetnem pouku!
3. Navajaj mladino k samodelavnosti ter zbujaj v njej zanimanje in veselje do nauka!
4. Kar je deci popolnoma znano, naj bo v pravilni zvezi opora k nadaljnjemu poučevanju!
5. Pri splošnem poučevanju naj se vedno ozira tudi na individualnost otrok!
6. Sestavi se ima podoben načrt ter se resno vsakokrat pripraviti na pouk!
7. Dokler se razmere glede šol ne izpremene na bolje, za kar imamo z vsemi močmi delovati vsestransko vsi, naj se ne uvaja v šole na kmatih razkrojno-sestavne učbe!

Srednješolske vesti.

Ivan Košnik, profesor goriške realke in črnovojniški nadporočnik, ki smo o njem svoj čas poročali, da je bil ujet na severnem bojišču, se nahaja v Petropavlovskem, gubernija Omsk, Sibirija. Piše večkrat domov ter pozdravlja vse tovariše, znance in prijatelje. Te dopisnice prihajajo redno, on pa ne dobi nobenega odgovora, dasi so mu iz Gorice že večkrat pisali.

Učenci VII. a razreda prve državne gimnazije v Ljubljani so pod nadzorstvom svojega razrednika profesorja Dolenca razdelili med ranjence, nastanjene v šolskem poslopju na Cozjovi cesti, žepne rute, cigarete, jabolka in pipe.

Lavtarju v spomin.

Pravijo, da součiteljevi najboljši nadzorniki učenci. Če je to res, tedaj blagor Lavtarju: mnogoštevilni njegovi učenci se ga spominjajo s hvaležnostjo in globokim spoštovanjem. To je pokazalo učiteljsvo o priliki njegovega imenovanja šolskim svetnikom, ki mu je tem povodom čestitalo v ogromnem številu in ga javno slavilo; to je pokazalo tudi ob njegovem pogrebu. Veličastna je bila udeležba spodnještajerskega učiteljsva in bila bi še večja, ko bi se ne bil moral vršiti izprevod ob neugodni uri. Zastopanih je bilo več učiteljskih društev, med njimi tudi »Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem« po tovariških načelniku Josipu Rajšpu in odborniku Francetu Kranjcu. Pričata pa o tem tudi naslednja dva dopisa, došla prof. Vrežetu z bojišča, eden od slovenskega, drugi od nemškega učitelja.

Učitelj Viktor Bregant piše: »24. III. Velečastiti! V srce me je zadela vest o izgubi našega čislanege profesorja Lavtarja. Koliko sre je ranila ta vest v domovini, a huje je ranila nas, ki stojimo na bojišču. Vam v domovini je bila dana prilika, spremljati ga na kraj, kjer mirno sedaj počiva, a mi, njegovi učenci, smo ga samo v duhu spremili in se mu s solznimi očmi zahvalili za nebrojne zaklade, ki jih

je položil naš blagi Lavtar v zakladnico slovenske pedagogike. Slava mu!«

In nemški učitelj Adolf Ferner piše (prevedeno): »Na bojišču, 18. 3. 1915, ob 2. uri zjutraj. Visokospoštovani gospod profesor! Oživel so mi v duhu vsi oni dnevi, ko sem učiteljski hitel v zavod, da si nabere vedne in znanja. Kar najživahneje se spominjam vseh svojih učiteljev. Z boleščjo in hvaležnostjo moram misliti na zdaj pokojnega g. šol. svetnika Lavtarja. Težak udarec za zavod. Prosim Vas, veleč. g. prof., da sporočite cenj. učiteljskemu zboru moje sožalje.«

Tako torej živi Lavtarjev spomin v srcih njegovih učencev, neizbrisen in nepozabljen. Njegovo ime bo znano še poznim rodovom: živelo bo v njegovih delih in v delovanju učiteljsva po njegovih navodilih.

Le malo podatkov nudajo te skromne vrstice o bogati osebnosti Lavtarjevi, pa naj to zadošča za danes. O njegovem ostalem delovanju bomo še izpregovorili obširneje na drugem mestu in pričakovati smemo tudi kritičke ocene njegove metode in njegovega znanstvenega delovanja sploh.

Iz Celja poročajo: Za nadporočnika v rezervi je imenovan Franc Mravljak, rezervni poročnik pri topničarskem polku št. 7. Nadporočnik Mravljak je suplent na veljski slovenski gimnaziji. Padel je v Galiciji s konja in si je tako težko poškodoval nogo, da so mu jo morali v Budimpešti ponovno operirati. Te dni zapusti Mravljak po skoraj 7 mesecih bolnišnico.

Hrvatski profesorji v vojni. Izmed profesorjev, ki službujejo na hrvatskih srednjih in tem enakih šolah, jih je 119 mobiliziranih in jih je doslej že osem padlo v vojni.

Srednje šole v Berlinu. V preteklem letu je bilo v Berlinu 11 gimnazij, 7 realnih gimnazij, 4 višje realke in 1 mestni dekliški licej. Vsi ti zavodi so imeli 415 razredov. Vsega stalnega učnega osebja je bilo 582. Vseh dijakov in dijakinj je bilo 12.159.

Začasni dopust srednješolcev zaradi del na polju. Starši (ali njih namestniki) dobe sina iz mesta domov za pomoč, če stopijo k svojemu županstvu s pisмено prošnjo, naslovljeno na ravnateljstvo dotične srednje šole. Prošnji se ugoti, ako jo 1. vlože starši ali namestniki, 2. če je učenec že tudi prej pomagal na polju, 3. če je njegova potreba potrebna in 4. če je učenec tudi sam voljan pomagati. Dostavi se mora tudi v prošnji, za koliko časa bi bil dopust potreben. Zloraba dopusta bi se strogo kaznovala. — Župan mora prošnjo pregledati, presoditi in potrditi.

Po smrti odlikovan. Vojaški zaslužni križec tretjega razreda z vojno dekoracijo je podeljen padlemu rezervnemu poročniku 47. pešpolka, dr. Edvardu Dolinšku, profesorju na slovenski gimnaziji v Gorici.

V Sarajevu se vrši ta mesec proces proti 65 srednješolcem, ki so obtoženi tajnega združevanja.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 9. maja 1915, ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Trbovljah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Kako je šolsko mladino poučiti o pomenu sedanje vojne? Poročevalca: šolski vodja Blaž Jurko iz Razborja in Ana Pfeiferjeva, učiteljica v Hrastniku. 4. Slučajnosti. Tovarišice, tovariši! Res je, da živimo v resnih in težkih časih, toda žalostno bi bilo, ako bi dopustili, da nastane ravno sedaj v naših vrstah nekako mrtvilo, ki preti uničiti našo prej tako krasno razvito organizacijo. Da se snidemo tega dne polnoštevilno v slovečih Trbovljah, to pričakuje zanesljivo odbor.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj poroča, da je meseca aprila 1915 darovalo za učiteljski vojaški podporni sklad učiteljsvo pri Veliki Nedelji 4 K, učiteljsvo pri Sv. Bolfenku 3 K, učiteljsvo pri Sv. Miklavžu 2 K 50 vin. in učiteljsvo v ormoškem okolici 1 K, torej skupaj 10 K 50 vin. Ta znesek se je poslal Zvezinemu blagajniku 15. aprila 1915.

Za sedaj pa se poslavljamo od njega z ono željo, kakor je z njo zaključil svoje sožalno pismo g. dvorni svetnik Peter Končnik, ki je Lavtarja čislal tako visoko: »Sit ei terra levis!«

II. Dobrodelni koncert Glasbene Maticice v Ljubljani z dne 10. aprila 1915.

V sedanjih časih citirajo večkrat rek: »Inter arma silent Musae«. Res da med vojno počiva umetnost iz razumljivih razlogov; vendar pri nas dela častivredno izjemo Glasbena Matica. Že decembra 1914 je priredila v dobrodelne, patriotečne namene lepo uspešni koncert, ki je za njim pred kratkim prišel drugi, še lepši. Lepo izbran vzpored, odlične sodelujoče moči na eni in simpatije, ki jih uživa zaslužna Glasbena Matica med slovenskim razumnim in nepristransko sodečim občinstvom na drugi strani, so pripomogle k izredno lepemu moralnemu in — upam tudi — materialnemu uspehu koncerta. Dvorana Narodnega doma (kakor znano v Ljubljani akustično najslabša, druge so,

Kranjske vesti.

Martin Potočnik.

Dne 7. t. m. je umrl pri svoji hčeri Marici dr. Košeninovi, bivši učiteljici, v Rožni dolini v Ljubljani Martin Potočnik, nadučitelj v pokoju, v 84. letu svoje dobe. — Bil je vso dobo svojega učiteljevanja in življenja zvest delavec na polju narodne prosvete in si je s plodovitim svojim delom postavil v srcih hvaležnega ljudstva trajen spomin. — Tih in skromen značaj je med svojimi stanovskimi tovariši užival splošne simpatije. — Bodi ljubeznivemu, odkritemu možu in tovarišu ohranjen ljub spomin! — Preostalih naše iskreno sožalje!

— Umrl je v deželni bolnišnici v Ljubljani stolni kanonik dr. Ivan Koren. Rojen je bil dne 23. septembra 1867 v Metliki. Gimnazijo je dovršil z odliko v Rudolfovem. Potem se je hotel posvetiti medicinskim študijam, a usoda ga je dovedla v semenišče. Blagoslovne nauke je končal v Rimu. Kot kanonik je bil učitelj laškega jezika na slovenski trgovski šoli v Ljubljani. Za javno življenje se ni brigal; živel je večinoma sam zase. Med učiteljsvom je imel nekaj dobrih prijateljev. Prijatelja sta bila tudi s pokojnim pesnikom Antonom Medvedom. Blag mu spomin!

— Umrl je v Vipavi na Veliko soboto zjutraj absolvirani akademik Franc Štajer. Vzela ga je bolezen slovenskega študenta. Pokojnik, blaga in plemenita duša, je bil sin pokojnega notarja Franca Štajerja in brat gospe Minke Slajpahove, ki je bila prej učiteljica. Bil je inteligenčen mladenič, ki se je bavil tudi s pisateljevanjem. Ljub mu bod spomin!

— Božični darovi ameriških otrok se na Kranjskem tudi o Veliki noči še niso razdelili. Morda se bodo o Binkoštih? Opomnimo pa, da deželni odbor ni kriv, ako se morda darovi razdele šele ob prihodnjem Božiču. — Tako pravi »Slovenec« z dne 10. t. m., št. 80.

— Umetniški stipendij. Naučnoministrstvo je podelilo slikarju Francu Tratniku stipendijo v znesku 500 kron. — Tudi »Zvonček« je že priobčil nekaj Tratnikovih originalov.

— Za podružnico »Rdečega križa« v Litiji so darovale šole: v Prežganju 70 jajc, v Sv. Križu 2 zaboja jajc, v Doleh po šolskem vodji Blaganju 2 škatli cigaret, 1 potico; učiteljica Ivana Dolinarjeva 100 jajc.

— Učenci in učenke ljudskih šol za vojake. Učenci in učenke sledečih ljudskih šol so darovali nabiralnici darov v naturalijah pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani jajca kot velikonočna darila za naše na bojnem polju se nahajajoče ali ranjene vojake: Janče, Črneča vas, Prežganje, Sv. Jurij pod Kumom, Božjakovo, Boštanj, Primskovo, Dobovec, St. Lampert, Višnja gora, St. Vid pri Zatičini, St. Rupert, Krško, Leskovec, Vel. Dolina, St. Jernej, Metlika, Kresnice, Goričane (tvorniška šola), Raka, Zameško, Krka pri Zatičini, Izlake, Šmarje, Kolovrat, Vače, Polhov Gradec, Polica, Tržišče pri Mokronogu, St. Janž, Veliki Trn, Kostanjevica, Bušeča vas, Svibno, Radna, Zalna, Smartno pri Litiji, Dole pri Litiji. — Uči-

žal, v tem času oddane) že zlepa ni videla toliko in tako izbranega občinstva, ki je prišlo na koncert tudi deloma iz vzroka, da gmotno pomaga ranjencem v ljubljanskih bolnicah ter podpre potrebni Glasbeni Matici, ki je zaradi izrednih razmer zabredla v denarne stiske.

Pa h koncertu samemu! Krona večera je bil c. kr. dvorni operni pevec Julij Bettetto. Že dlje časa se v Ljubljani nismo imeli prilike diviti se njegovemu petju. Očitali so mu večkrat, da ignorira slovenske skladbe. To pot je idealno lepo pel Lajovčevi skladbi »Mesec v izbi« in karakteristično »Norčovo jesensko pesem«. Zlasti prednašanje zadnje je izzvalo viharje navdušenega ploskanja. Poleg znane Wolframovega speva iz »Tannhäuserja« je vzel Bettetto na vzpored še neizvajano RistoSavinovo »Poslednje pismo«, skoro priložnostno stvar, ki me je nje začetni motiv spomnil na Vilharja. Vkljub temu je Bettetto podal skladbo mojstrsko, v pravem baladnem razpoloženju, kakor ga je mislil pesnik. Umetniški užitek prve vrste!

Na klavirju je Betetta spremljal fino in z umevanjem naš mladi, nadarjeni pianist Janko Ravnik, ki je na koncertu nastopil hkratu kot solist. Igral je dve jako zanimivi skladbi znamenitega češkega skladatelja Viteslava Novaka, ki je znan po svojih ženskih simfoničnih

teljstvu kakor tudi vsem učencem in učenkam se s tem izreka najtoplejša zahvala.

Umrl je v Novem mestu kanonik Franc Spendal v starosti 69 let. Pokojnik je kapelanoyal v Kranju in je bil nekaj časa tudi voditelj tamkajšnje ljudske šole. Iz Kranja je prišel za župnika v Trzicu, kjer je užival splošen ugled in kjer je ustanovil podružnico CMD. Spendal je bil vzoren duhovnik, ljubezniv in koncilijanten človek. Naj v miru počiva blaga duša!

Iz St. Ruperta na Dolnem poročajo, da je na Velikonocni ponedeljek v ondotni šoli priredil c. kr. okrajni šolski nadzornik Lj. Stiasny predavanje o umnem gospodarstvu, o sedanjih prehrani in o varčevanju živil, zlasti z žitom, moko, s krompirjem in kruhom. Pojasnjeval je razne vladne predpise ter dolžnosti vsakega domoljuba v tem resnem času. V šoli in na hodniku nabito polno domačih gospodarjev in gošpodinj se je razšlo v trdnem sklepu, da se bodo ravnali po danih navodilih.

Umrla je dne 15. t. m. na Dolnem gospa Marija Pozenelova, nadučiteljeva vdova, v 71. letu svoje dobe. Blaga pokojnica je bila mati hčerama Olgi in Tarki, ki sta obe učiteljici. Bodi ji ohranjen ljub spomin! Obe-ma tovaršiscama naše iskreno sozalie!

Na pomorski akademiji je izpraznjeno popolno prosto mesto, na katero imajo pravico sinovi ljubljanskih mestnih uradnikov, ljubljanskih meščanskih sinov in takt mladeniči, ki so v Ljubljano pristojni. Prošnje za sprejem je poslati na vojnega ministrstva, pomorski oddelek, na Dunaju do 30. junija.

Sola v Dragatušu je odposlala čez zimo za vojake: 25 parov zapestnikov, 2 para kolenk, 5 parov kratkih nogavic, 8 snežnih čepic, 6 zausšesnic, 24 parov volnenih krp in 130 parov papirnatih podplatov. Darovali so: Posojilnica 15 K, učiteljski zbor 21 K 40 vin, za ovčjo volno izkupili 7 K 20 vin, otroci donesi 3 K 50 vin, skupaj 47 K 10 vin.

V Smihelu pri Novem mestu je umrla šolska sestra Krescencija Primoževa.

Šestdesetletnice rojstva tovarisa Janka Lebanu so se spomnili listi: »Slovenski Narod«, »Edinost«, »Primo-rec«, »Goriški List« in »Slovenec«. Najlepše darilo bi bilo tovarisu Lebanu pač to, da bi ga v teh težkih časih reaktivirali in mu vsaj na stare dni omogočili skromno eksistenco.

Štajerske vesti. Z graškega vseučilišča. Ker je na univerzi večina prostorov izpremenjenih v bolnišnico, ni izključena nevarnost, da bi se pojavile nalezljive bolezni tudi med dijaki-slušatelji, dasiravno je v tem oziru vse najbolj preskrbljeno. Zaradi tega zahteva rektorat od vseh slušateljev, ki se hočejo vpisati v letnem semestru, da si dajo sedaj cepiti kožo in da se izkažejo s tozadevnim izpričevalom; drugače se nihče ne more vpisati.

Sovražnik nemškega šulferajna. Pod tem naslovom so pribeležili graški listi poročilo iz Celja, ki pripoveduje, da je sin uglednega slovenskega veleposestnika

v Hrastniku L. R. požagal pred tamkajšnja nemška šola takozv. jubilejski hrast. Dopis pripoveduje, da se je od prizadete strani izkušalo vso stvar poravnati s povrnitvijo škode in posebnim darom 100 kron za nem. šulferajna. Hrastniški Nemci pa da so to poravnavo odklonili ter zahtevajo, da se krivca eksemplarično kaznuje. Sedanji čas ni primeren za narodno politiške polemike. Vendar pa nam mora biti dovoljeno navesti nekatere čimjenice, ki nam kažejo vso hrastniško afero v popolnoma drugi luči. L. R. je nemški jubilejski hrastič res požagal, toda na Hrastniku je splošno znano, da ne iz zlobnega namena. Gre marveč za čin uničevalne razburjenosti bolnega človeka, ki se je odtenil pazljivosti svojih domačih. Proglasiati dejanje duševno abnormalnega človeka za nekak zločin je pa naravnost brezsrčno. Seveda tudi ni res, da bi bil kdo ponujal kako »poravnavo«, res je marveč da se je tozadevni predlog, ki je bil stavljen v poniževalni obliki, odklonil, ker vendar nihče ne more biti odgovoren za to, kar je storil bolni nesrečnej. L. R. so medtem na izrečni nasvet hrastniškega zdravnika — Nemca — prepeljali na graško psihiatrično kliniko, kjer se je že enkrat zdravil.

Iz Damelj pri Celju poročajo, da je neznan hudobnež ob stanovanju nadučitelja tov. Fortunata Jelovška posekal trtje. To je pač hudobija, ki ji je treba eksemplarične kazni!

Umrl je v Gradcu tamkajšnji vseučiliški profesor filozofije dr. Stefan Witasek. Rojen je bil l. 1870 na Dunaju.

Letos bo mnogo gob. Nadučitelj Jamernik piše v graški »Tagespost«, da je zaradi obile zimske vlage letos pričakovati mnogo gob. Ze koncem aprila in v začetku maja se pokažejo na solčnih tleh ob robovih gozdov, njiv in plotov prve užitne gobe. Pobirajmo jih in jih sušimo, da bomo imeli bogato zalogo suhih gob za prihodnjo zimo!

Živila za Štajersko. Štajerska ces. namestnija se je uspešno potrudila zasigurati deželni precejšnje zaloge žita s pravočasnim nakupovanjem pšenice, koruze, rži in drugih živil. Skupaj je nakupljenih 17.950 vagonov živil. Od teh je prispelo v zadnjem času v deželo že 1284 vagonov. Namestnija obeta prebivalstvu, da ne bo pomanjkanja.

V mesto Gradec ne smejo vojni begunci več prihajati; tako je odredilo štajersko namestništvo.

Goriške vesti. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici. Ta uspešno delujoča podružnica je imela v minoletem poslovnem letu dohodkov 2918 K 28 v, izdatkov pa 2892 K 39 v. Podružnica deluje marljivo in izkazuje vsako leto lepe uspehe.

Dol-Otlica. Poročajo nam: Vodstvo l. šole na Otlici prevzame začasno tov. Rejec, dosedaj vodit. šole na Dolu. Na Dolu bo začasno vodila ljudsko šolo tovaršica učiteljica Sobanova, voditelj ljudske šole na Otlici, tovarš Miha Vrčon, je že od začetka vojne pod orožjem, a že 7 mesecev ne vemo ničesar o njem.

pregrešen zaradi svojega ljubezenskega teksta. Pesemca je toli občutena, ima izredne dinamične lepote, da izvajanje daleč odtehta trud, ki ga je imel dirigent z njenim nastudiranjem. Dr. Schwab je bil zastopan s svojim koncertnim kolom »Se ena«, ki sem o njem svojo sodbo že pred časom izrekel prav na tem mestu. Spričo svoje melodioznosti bo skladba vseh povsod in jo bomo gotovo še mnogokrat slišali. Matični zbor jo je podal odlično in jo moral ponoviti. — Dr. G. Krekova »Slika« je prav primerna sedanjemu času. V prvem delu — ko fanije vriskajo — udarja na narodno struno, srednji stavček je polifon, zadnji cerkveno pobarvan. Posebnega vtiska skladba ne napravlja. Istega skladatelja čveteroglasna invencija »Blagor mu, z jako lepo začetno temo in krasno izzvanečim koncem je tvorila nagrobnično padlim junakom. Obav pravkar imenovana zbora sta za izvajanje jako težka, in gre za dovršeno prednašanje temvečja zasluga Matičnemu zboru in konc. vodji g. Mateju Hludadu.

Ob začetku vzporedal smo čuli — poleg že omenjenih stvari — tudi šopek hrvaških narodnih pesmi, ki ga je povil Vilko Novak. Prav prijetno je bilo poslušati to cvetje z narodnega vrta, ki se precej razlikuje od drugih poturijev in delčašt harmonizatorju. Več večer je občinstvo z zanimanjem poslušalo izvajanja po-

Imenovanje. Semeniški profesor dr. Jakob Bruma t v Gorici je imenovan za papeževnega hišnega prelata. — Semeniški profesor dr. Josip Ličan v Gorici je imenovan za papeškega tajnega komornika.

Oselepi Markič iz Podgore, ki so zanj nabrali dobri ljudje 4000 K, je odšel na Dunaj v kočarsko šolo, da se nauči pletenja kočev itd. Markič je bil pred vojno zidar.

Goričan profesor Ivan Lorenzoni se je nahajal v francoskem ujetništvu v Villefranche. Sedaj se mu je posrečilo doseči, da so ga premestili v Montpelljer in se je smel tam vpisati na vseučilišče. Do take svobode mu je pomagal francoski general Sebert, eden glavnih članov društva »Centro Oficejo Esperantista« v Parizu, ki mu je bil Lorenzoni priporočen od vodstva italijanske katedre za esperanto. Tako je esperanto pomagal Lorenzoniju do študij na francoskem vseučilišču in do svobode, ki ga zanjo drugi ujetniki zavidajo. — Tako poroča »Edinost« z dne 15. t. m., št. 104.

Koncert v korist ubožnim družinam v Gorici. V tork preteklega tedna zvečer se je vršil v kavarni Corso koncert v korist ubožnim družinam. Koncert je priredil orkester diletantov, med njimi več dijakov; vodil je orkester učitelj Viktor Decarli. Koncert je uspel prav dobro. Vsa časti prirediteljem. Prisostvovalo je koncertu mnogo odličnega občinstva slovenske, nemške in italijanske narodnosti. — Učitelj je povsod prvi, kjer treba pomagati trpečemu človeštvu.

V Gradežu letos ne bo kopalniščne sezone, ker je sploh nemogoča. Ako bi tudi ljudje hoteli priti, je nemogoče prehranjevanje. Skoda bo ogromna. V normalnih časih so bila v aprilu oddana skoro vsa stanovanja, in koncem aprila je bilo tam že nekaj gostov.

Josip Ivančič, učitelj v Poljubinu, se je nahajal meseca septembra 1914 kot vojak v przemyselski bolnišnici, in od tedaj ni sluha ne duha več o njem. Vsa tozadevna pozvedovanja so ostala brezuspešna.

Dolgo časa se ni nič vedelo, kje se nahaja učitelj Anton Zumin iz Gradišča. Sedaj pa je sporočil, da je v ujetništvu v Insokvu v Rusiji in da je zdrav.

Poroka. Kakor poročajo ljubljanski listi, se je poročil tamkaj naš goriški rojak c. kr. namestništveni konceptist Bogumil Berbuč, sin prof. Berbuča, z gospico Elo Kuhljevo iz Ljubljane, bivšo učiteljico v Tolminu. Gospod Berbuč je kot c. in kr. rezervni poročnik na dopustu. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Tržaške vesti. Skladatelj Emil Adamič. Med junaško posadko v Przemyslu je bil tudi znani skladatelj tovarš Emil Adamič. Najdajmo se, da je težke čase obleganja srečno prebil in da se nahaja sedaj še zdrav in čil v ruskem ujetništvu, odkoder se naj skoraj vrne, da bo zopet lahko začel z umetniškimi svojimi delovanjem na polju slovenske glasbe! To si od srca želimo vsi čestilci odlične njegove umetnosti.

Dobro delo. Tovariš Ciril Petrovec je za kruh ubožnim otrokom nabral dne 27. marca 3 K 50 vin, dne 12. t. m. 5 K 50 vin, in dne 15. t. m. 16 K 70 vin, skupaj 25 K 70 vin. Denar je nabirale, razdelil sorazmerno med učitelje slovenske šole na Acquedottu, da ga po potrebi izdajo za kruh učencem.

Tržaška šolska letna poročila bodo letos obsegala je šolske vesti. Znamstvenih člankov letos ne bo. Mestni svet je namreč začel tudi na tem polju varčevati.

Marija Kjudrova, učenka VII. razreda CM. šole na Acquedottu, je nabrala 13 K 75 vin. Za denar so nabavili obleko nekaterim ubožnim učenkam.

Šentjakobska podružnica CMD je otvorila tudi letos, akoravno se nahajamo v vojnem času in akoravno so se njeni dohodki znatno zmanjšali, otroški vrtec, v katerega zahaja nad 100 otrok, ki bi se, ako bi podružnica ne otvorila otroškega vrta, izgubili po tujih azilih.

Istrske vesti. Franc Oppitz t. V vojaški bolnišnici na Ogrskem je umrl Franc Oppitz, c. kr. učitelj na državni deški šoli v Pulju. Bil je poklican v vojake takoj ob začetku vojne. Februarja meseca je idšel s svojim polkom v Karpate. Tam so mu zmuznile noge. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pritisnil še trebušni legar, ki ga je porazil, starega 34 let. — Pokojni Oppitz, rojen v nemškem delu Češke, je bil ustanovitelj in prvi predsednik Nemške učiteljske zveze za Kranjsko in Primorje. — Učitelju-junaku časten spomin!

Umrl je v Kraju pri Lovranu, kakor poroča »Piccolo della Sera« od 12. t. m., akademski slikar Valentin Lucas, rodom iz Labina v Istri. Svoje nauke je dovršil na akademiji lepih umetnosti v Benetkah. Bil je dober portretist in znan cerkveni slikar. Kot človek je bil čudak.

Deželni odbor je odobril sklep upravnega odbora v Rovinju, tličočega se najetja posojila 615.888 K v poravnavo stavbnih stroškov novega šolskega posloplja.

Učitelji v Istri. dobe, po sklepu istrskega deželnega odbora svoje plače za mesece maj, junij in julij skupno izplačane, da se bodo mogli založiti z živili.

Koroške vesti. Umrl je v St. Pavlu v Lavantski dolini prejšnji ravnatelj samostanskega gimnazija dr. Siegfried Christian, c. kr. konservator, v 45. letu svoje starosti.

Vojna poroka. V Brežah na Koroškem se je poročil odvetniški kandidat Fran Tomšič, sedaj enoletni prostovoljec, z gospodično Natalijo Vabčičevo, hčerko nadučitelja v Ptuj. Bilo srečno!

Splošni vestnik. 1. majnika socialni demokratje letos ne nameravajo tako proslaviti, kakor druga leta. Prostovoljno opuste praznovanje z ozirom na izredne razmere in na izredne zakone, ki jih je prinesla vojna, ker se hočejo izogniti raznim težkočam. Opuštii nameravajo tudi običajne demonstracijske izpovede, ki bi bili v najhujšem slučaju mogoči le v posameznih krajih. 1. majnik nameravajo zato slaviti le s shodi zvečer 1. majnika, ki jih prilagode in izvedejo tako, da bodo primerni sedanjemu resnemu času. — Iz Berlina poročajo, da so tudi nemška socialno-demokratska strokovna društva sklenila z ozirom na sedanjí vojni čas opustiti običajni svoj praznik 1. maja.

Steklo bo dražje. Tvorničarji so sklenili, da zvišajo ceno stekla za 10 odstotkov.

Zbor delegatov »Slov. Planinskega Društva« se je vršil dne 18. t. m. ob 2. popoldne v »Narodnem domu« v Ljubljani. Navzoči so bili delegatje kranjske, kranjskogorske, koroške, trziške in savinjske podružnice, ostale podružnice so svojo odsotnost opravičile. Predsednik dr. Tomišek je podal sliko društvenega položaja, na kar se je razvila kratka debata. Sprejel se je predlog, naj »Slov. Planinsko Društvo« do povrnitve normalnih razmer opusti izdajanje svojega »Slov. Planinskega Vestnik« in naj izda okrognico na svoje člane, v kateri naj temeljiti in pojasni ta svoj korak ter apelira na njihovo rodoljublje in narodno požrtvovalnost, da ostanejo tudi v bodoče zvesti člani »Slov. Pl. Društva«. Čim nastaneje redne razmere, bo »Plan. Vestnik« izhajal v povečanem obsegu, da se s tem odškodujejo člani.